

Justinas Račas

Piliakalniai ir medinės pilys

Maždaug prieš 3 tūkstančius metų, geležies amžiaus metu, žmonės gyveno piliakalniuose. Piliakalnių papėdėse pradėjo kurtis gyvenvietės. Žmonės rinkosi tas vietas, kuriose buvo galima verstis žemdirbyste ir gyvulinkyste. Piliakalnių gyvenvietėse buvo patogiu gintis nuo priešų, nes jos buvo apsuptos upių, ežerų ir pelkių. Prabėgus tūkstančiui metų, piliakalnių gyvenviečių paskirtis pakito, jos tapo gynybiniais įtvirtinimais. Ant piliakalnių stovėjusios medinės pilys pradėtos naudoti tik kilus pavojui, kai prie jų priartėdavo priešai.

Lietuvos didžiausias priešas buvo Kryžiuočių ordinas. Priešui keliaujant link Lietuvos žemių, juos pasitikdavo šimtai piliakalnių, ant kurių stovėjo medinės pilys. Pilis dažniausiai gindavo apie keli šimtai žmonių. Jų skaičius priklausydavo nuo pilies dydžio. Piliakalniuose dažnai gyvendavo kelios šeimos, kurios bendrai gindavosi nuo priešų. Šeimos arba giminės namas būdavo labai didelis. Jame gyvendavo ne tik tėvai, seneliai, broliai ir sesės, bet ir visi dėdės bei tetos su vaikais. Viename name tilpdavo viskas: žmonės, gyvuliai, maisto atsargos, ginklai, darbo įrankiai, papuošalai ir kiti daiktai.

Viena iš seniausių ir didžiausių piliakalnio gyvenviečių buvo įsikūrusi Kernavėje, Neries upės slėnyje. Ši gyvenvietė užima ypatingą vietą Lietuvos istorijoje. Tai buvo galingas 5 piliakalnių kompleksas, aplink kurį kūrėsi didžiulė gyvenvietė. Kernavė dažnai vadinama pirmąja Lietuvos sostine, nes tai buvo gynybinis, politinis ir ekonominis besiformuojančios šalies centras.